

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๑ Promotion, Prevention & Protection Excellence

แผนงานที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)

โครงการที่ ๑. โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๑. เพื่อควบคุมโรคในช่องปากและลดการสูญเสียฟันแท้ในเด็กอายุ ๑๒ ปี

๒. เพื่อกลุ่มเด็กอายุ ๐-๑๒ ปี พื้นดีไม่มีผุ (Cavity free) ร้อยละ ๕๕

๒. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กวัยเรียนในการดูแลสุขภาพช่องปาก

(กิจกรรมโรงเรียนฟันไวร์ ปีที่ ๓)

๓. หลักการและเหตุผล

จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพของจังหวัดพิษณุโลกปี ๒๕๖๐ พบร้า จังหวัดพิษณุโลก เด็กอายุ ๓ ปี มีอัตราการเกิดโรคฟันผุในฟันน้ำนม ร้อยละ ๔๗.๖๗ และอำเภอกรุงเทพฯ ร้อยละ ๕๓.๙๓ และอัตราความซุกโรครอยละ ๔๘.๐๘ และอำเภอกรุงเทพฯ ร้อยละ ๗๔.๑๙ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่าสภาวะความซุกโรครอยละของอำเภอกรุงเทพฯ สูงกว่าจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งโรคฟันผุ เป็นปัญหาที่สำคัญด้านทันตสาธารณสุข ปัญหาการเกิดโรคฟันผุและการติดเชื้อในช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียน และนักเรียน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของเด็ก ส่งผลให้เด็กเกิดภาวะทุกข์จากการไม่สามารถรับประทานอาหารได้เต็มที่ นอกจากนี้เด็กที่มีฟันผุลุก烂 จะมีผลเสียต่อคุณภาพชีวิตและเมื่อมีอาการเจ็บปวด ยังทำให้ขาดสมาธิในการเรียน จนกระทั่งต้องขาดเรียนเนื่องจากอาการปวดและต้องไปรับบริการรักษา

สาเหตุการเกิดโรคฟันผุส่วนใหญ่ในเด็กเกิดจากพฤติกรรมการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากเด็กยังไม่สามารถดูแลตนเองได้ ขาดการความช่วยเหลือและสนับสนุน การมีส่วนร่วมในฝึกหัดจะช่วยลดน้ำหนักการส่งเสริมให้คำแนะนำ เน้นฝึกหัดจะช่วยลดสุขภาพช่องปากของเด็กแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงเป็นกลไกสำคัญก่อเกิดประโยชน์อย่างมากในการควบคุมโรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนและนักเรียน จึงควรเน้นหนักในการป้องกันการเกิดโรคฟันผุร่วมกับการทำความเข้าใจส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ดังนั้นกลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระบูรพาภรณ์รักษาราชการไทย จึงเล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคทางด้านทันตกรรม เพื่อต้องการกระตุ้นให้คุณครูอนามัย โรงเรียน ครูผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจ มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากที่ดี ส่งเสริมการดำเนินงานทันตสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนประถมศึกษา และเกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในแนวทางการแก้ไขปัญหาทางสุขภาพช่องปาก และเกิดสภาวะทันตสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียนที่ดี ขึ้นตามไปด้วย

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อควบคุมโรคในช่องปากและลดอัตราการสูญเสียฟันแท้ในเด็กวัย ๕-๑๒ ปี

๒. เพื่อให้สมาชิกโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี อำเภอกรุงเทพฯ มีการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมทันตสุขภาพแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน เพื่อนำแนวทางการดำเนินงานไปปรับใช้ในโรงเรียนของตนและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

/๓. ครุอนามัยโรงเรียน...

๓. ครูอนามัยโรงเรียน ครุศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง นักเรียนและเด็กก่อนวัยเรียน ในโรงเรียนสมาชิกเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยพันดิ โรงเรียนประถมศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอกรุงเทพฯ มีความรู้ในการดูแลสุขภาพของปากอย่างเหมาะสม

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๑. ครูอนามัยโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียนประถมศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนประถมศึกษา เขตอำเภอกรุงเทพฯ จำนวน ๑๙ โรงเรียน เป็นจำนวน ๑,๙๐๐ คน

๒. ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง เด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตอำเภอกรุงเทพฯ จำนวน ๑๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๕๕๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินกิจกรรม

๑. โรงพยาบาลสมเด็จพระบูพาราชนกราชวิทยาลัย

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอกรุงเทพฯ

๓. โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกรุงเทพฯ จำนวน ๑๙ โรงเรียน

๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอกรุงเทพฯ จำนวน ๑๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๖. วิธีดำเนินการ หรือ กิจกรรม หรือ ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการ

- แต่งตั้งคณะกรรมการออกแบบและติดตามผลการดำเนินงานทันทสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ

- วางแผนการอุ่นเครื่องการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

ของโครงการ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ

๒. ออกแบบการฝึกอบรมสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ

๓. จัดอบรมให้ความรู้ทันทสุขภาพแก่ผู้ปกครอง นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

จำนวน ๑๙ โรงเรียน และเด็กก่อนวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๑๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔. ออกแบบและนิเทศติดตามผลการดำเนินงานทันทสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ

๕. จัดตั้งกลุ่ม “มหกรรมสุขภาพ การดูแลสุขภาพช่องปาก” เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพแก่เด็กก่อนวัยเรียน และนักเรียนประถมศึกษา

๖. จัดประชุมในแต่ละตำบล ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทันทสุขภาพ และคืนข้อมูลกลับ ให้ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูอนามัยโรงเรียน ผู้นำชุมชน/อปท. ตัวแทนผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานหรือผู้เกี่ยวข้อง

๗. รวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมในโครงการ

/๔. ระยะเวลา...

๙. ระยะเวลาการดำเนินงาน

เดือนมิถุนายน – กันยายน ๒๕๖๑

๙. งบประมาณ

จากเงินบำรุงโรงพยาบาล จำนวน ๕๗,๒๕๐.๐๐ บาท (เก้าหมื่นเจ็ดพันสองร้อยห้าสิบบาท กว้าง) โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการดังต่อไปนี้

๑. ค่าแปรรูปสีฟัน เพื่อฝึกสาธิตสอนการแปรรูปสีฟัน (จำนวน ๑๙ โรงเรียน และจำนวน ๑๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) จำนวน ๒,๑๐๐ ชุด ชุดละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๒๑,๐๐๐ บาท /
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑ มื้อ ในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้ดูแลเด็ก ครูอนามัยโรงเรียนผู้ป่วยคง.org เด็กก่อนวัยเรียนและนักเรียน
  - โรงเรียนละ ๑๐๐ คน จำนวน ๑๙ โรงเรียน เป็นจำนวนทั้งหมด ๑,๙๐๐ คน คนละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๔๗,๕๐๐ บาท /
  - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กละ ๕๐ คน จำนวน ๑๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นจำนวนทั้งหมด ๕๕๐ คน คนละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๓,๗๕๐ บาท /
๓. ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่ม ในการจัดตลาดนัด “มหกรรมสุขภาพ การดูแลสุขภาพช่องปาก” จำนวนทั้งหมด ๑๕๐ คน คนละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
  - รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗,๒๕๐.๐๐ บาท (เก้าหมื่นเจ็ดพันสองร้อยห้าสิบบาทกว้าง)
  - หมายเหตุ** ทุกรายการสามารถจ่ายถวายแลกเปลี่ยนกันได้

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย

ที่มีทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอครัวไทย

๑. นางสาวปทุมพรรณ พรมสินชัย ทันตแพทย์ชำนาญการ
๒. นางสาวบริมาส สุวรรณ ทันตแพทย์ชำนาญการ
๓. นางสาวธนกรณ์ จินดาเพ็ง เจ้าหน้าที่งานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน

๑๑. การประเมินผล

๑. เด็กก่อนวัยเรียนที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก ได้รับการติดตามและได้รับการการรักษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ (ข้อมูลจากรายชื่อในระบบบันทึกนักเรียนที่ทางโรงเรียนพามา ใบแจ้งให้ผู้ปกครองพามา)
๒. นักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก ได้รับการติดตามและการรักษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ (ข้อมูลจากใบแจ้งให้ผู้ปกครองพามา)

๓. โรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกิจกรรมโรงเรียนฟัน irreversible ปีที่ ๓ มีการสูญเสียฟันแท้ โดยการถูกถอนฟันด้วยโรคที่เกิดจากฟันผุ ต้องไม่เกินร้อยละ ๕ (จากนักเรียนในระดับชั้น ป.๑ - ป.๖) ข้อมูลจากแบบการตรวจสุขภาพช่องปาก

๔. โรงเรียนสมาชิกเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยพันดี อำเภอครัวไทย มีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ ๗๐ และเกิดโรงเรียนต้นแบบอย่างน้อย ๑ โรงเรียน (ข้อมูลจากแบบนิเทศการดำเนินงานทันตสุขภาพในโรงเรียน)

/๔. โรงเรียนเครือข่าย...

๕. โรงเรียนเครือข่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมทันสุขภาพ ในโรงเรียน ร้อยละ ๘๐ (ข้อมูลจากรายงานการประชุม)
๖. ผู้ปกครองมีความรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่า ๘๐ (ข้อมูลจากแบบ Pre-test , Pro-test)

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กก่อนวัยเรียน นักเรียนประถมศึกษามีความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพของปาก ของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย และได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที่ ส่งผลให้สุขภาพของปากที่ดีขึ้น มีสภาวะฟันแท็ปลดลง และลดการสูญเสียฟันแท็ป
๒. ครูอนามัยโรงเรียน ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของปากและ นำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปปรับใช้ เพื่อส่งเสริมทันสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน ประถมศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง
๓. ผู้ปกครองมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของปากแก่บุตรหลาน ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และสมวัย
๔. เกิดแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนประถมศึกษาในการ ดำเนินงานส่งเสริมทันสุขภาพ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอครัวไทย

๑๓. การอนุมัติโครงการ

ลงชื่อ ..... ผู้เสนอโครงการ

(นางสุภาพร ปรางค์เจริญ)

นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทร

ลงชื่อ ..... ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายแพทย์ พงษ์พันธุ์)

ผู้อำนวยการสถาบันสุขชำนาญการพิเศษ

อนุมัติโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กวัยเรียนในการดูแลสุขภาพของปาก (โรงเรียนพันธ์รัฐ ปีที่ ๓)
จำนวนเงิน ๙๗,๒๕๐.๐๐ บาท (เก้าหมื่นเจ็ดพันสองร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ ..... ผู้อนุมัติโครงการ

(นายปิยะ ศรีตักษณ์)

นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ

ผังกำกับงานตามแผนการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กวัยเรียนในการดูแลสุขภาพช่องปาก
(กิจกรรมโรงเรียนพันธ์รุ๊ ปีที่ ๓)

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ต.ค. ๖๐	พ.ย. ๖๐	ธ.ค. ๖๐	ม.ค. ๖๑	ก.พ. ๖๑	มี.ค. ๖๑	เม.ย. ๖๑	พ.ค. ๖๑	มิ.ย. ๖๑	ก.ค. ๖๑	ส.ค. ๖๑	ก.ย. ๖๑
๑. ประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการ - แต่งตั้งคณะกรรมการออกแบบและติดตามผล การดำเนินงานทันตสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ - วางแผนการออกตรวจสำรวจทางทันตสุขภาพและ การออกดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ										↔		
๒. ออกสำรวจทางทันตสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก และโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ										↔		
๓. จัดอบรมให้ความรู้ทันตสุขภาพแก่ผู้ปกครอง นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน ๑๙ โรงเรียน และเด็กก่อนวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๑๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										↔		
๔. ออกสำรวจและนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน ทันตสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ										↔		
๕. จัดติดตามนัด “มหกรรมสุขภาพ การดูแลสุขภาพ ช่องปาก” เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ ดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพแก่เด็กก่อนวัยเรียน และ นักเรียนประถมศึกษา										↔		
๖. จัดประชุมในแต่ละตำบล ในเขตอำเภอกรุงเทพฯ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทันตสุขภาพและคืนข้อมูล กลับ ให้ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูอนามัย โรงเรียน ผู้นำชุมชน/อปท. ตัวแทนผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน/ผู้เกี่ยวข้อง										↔		
๗. รวมรวมและสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมใน โครงการ										↔		

กำหนดการอบรมให้ความรู้หันตสุขภาพแก่ผู้ปกครอง นักเรียน และเด็กก่อนวัยเรียน
 โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กวัยเรียนในการดูแลสุขภาพช่องปาก
 (กิจกรรมโรงเรียนพันธ์รักษ์ ปีที่ ๓)

วันที่ ..... เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑
 สถานที่.....

๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๓๐ – ๑๙.๐๐ น.	กล่าวเปิด
๑๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.	โดย ผู้อำนวยการโรงเรียน / นายกองค์การบริหารส่วนตำบล บรรยายเรื่องโรคในช่องปากและวิธีการตรวจฟันเบื้องต้น
๑๐.๐๐ – ๑๐.๔๐ น.	โดย ทันตบุคลากร พร.นครไทย / รพสต. ฝึกปฏิบัติวิธีการดูแลสุขภาพช่องปาก และฝึกการตรวจฟันบุตรหลาน
๑๐.๔๐ – ๑๒.๐๐ น.	โดย ทันตบุคลากร พร.นครไทย / รพสต. การແຄกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการดูแลสุขภาพช่องปาก
๑๒.๐๐ น.	ปิดการอบรม

หมายเหตุ เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๐.๔๕ น. พักรับประทานอาหารว่าง